

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.3.2012
COM(2012) 156 final

2012/0078 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som på Europeiska unionens vägnar ska intas i det stabiliserings- och associeringsråd som inrättats genom stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Montenegro, å andra sidan, vad gäller bestämmelserna om samordning av de sociala trygghetssystemen

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

Motiv och syfte

I artikel 51 i stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Montenegro, å andra sidan¹ (nedan kallat *avtalet*) fastställs att stabiliserings- och associeringsrådet ska fatta beslut för att införa bestämmelser i syfte att genomföra principerna om samordning av de sociala trygghetssystemen enligt den artikeln.

Allmän bakgrund

Artikel 51 i avtalet med Montenegro innehåller bestämmelser om begränsad samordning mellan medlemsstaternas och Montenegros sociala trygghetssystem. Det krävs ett beslut av det stabiliserings- och associeringsråd som inrättats genom avtalet för att principerna i artikel 51 ska bli gällande.

Det finns en rad andra avtal med tredjeländer som innehåller liknande bestämmelser om samordning av de sociala trygghetssystemen. Detta förslag ingår i en serie förslag med liknande innehåll som avser avtalen med Albanien, San Marino och Turkiet. En första serie med liknande förslag som avser Algeriet, Marocko, Tunisien, Kroatien, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien och Israel antogs av rådet i oktober 2010².

För att fastställa den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i detta stabiliserings- och associeringsråd krävs ett beslut av rådet.

Gällande bestämmelser

På EU-nivå samordnas medlemsstaternas sociala trygghetssystem genom förordning (EG) nr 883/2004³ och dess tillämpningsförordning (EG) nr 987/2009⁴.

Genom rådets förordning (EU) nr 1231/2010⁵ utvidgas förordning (EG) nr 883/2004 och förordning (EG) nr 987/2009 till att gälla de tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa förordningar. Av den förordningen följer redan att principen om sammanläggning av försäkringsperioder som fullgjorts av montenegrinska arbetstagare i olika medlemsstater ska tillämpas beträffande rätten till vissa förmåner enligt artikel 51.1 a i avtalet med Montenegro.

¹ EUT L 108, 29.4.2010, s. 1.

² EUT L 306, 23.11.2010.

³ EUT L 166, 30.4.2004, s. 1.

⁴ EUT L 284, 30.10.2009, s. 1.

⁵ EUT L 344, 29.12.2010, s. 1. I enlighet med protokollen nr 21 och 22 är förordning (EU) nr 1231/2010 inte bindande för eller tillämplig på Danmark och Förenade kungariket. Den tidigare förordningen (EG) nr 859/2003 (EUT L 124, 20.5.2003, s. 1) är dock fortfarande bindande för och tillämplig på Förenade kungariket.

Förenlighet med Europeiska unionens politik och mål på andra områden

Ett mål i stabiliserings- och associeringsavtalet med Montenegro är att stödja landets strävan att utveckla sitt ekonomiska och internationella samarbete. Avtalet är ett steg framåt för att förbereda Montenegro för anslutning till EU. Tillämpningen av bestämmelserna om samordning av de sociala trygghetssystemen i artikel 51 i avtalet mellan EU och Montenegro kommer att stärka de särskilda förbindelserna med Montenegro, i enlighet med artikel 8 i EU-fördraget.

2. RESULTAT AV SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

Samråd med berörda parter

Förslaget om begränsad samordning mellan medlemsstaternas och Montenegros sociala trygghetssystem har utformats i det närmaste exakt som paketet med de sex utkasten till beslut av associeringsrådet respektive beslut av stabiliserings- och associeringsrådet när det gäller Algeriet, Marocko, Tunisien, Kroatien, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien och Israel, för vilka Europeiska unionens ståndpunkt antogs av rådet i oktober 2010. Närmare förhandlingar om innehållet i dessa beslut fördes i rådet under 2010. Förhandlingarna föregicks av intensiva diskussioner med alla medlemsstater i administrativa kommissionen för samordning av de sociala trygghetssystemen.

Extern experthjälp

Någon extern experthjälp har inte behövts.

Konsekvensbedömning

Artikel 51 i avtalet med Montenegro innehåller principer om en begränsad samordning mellan medlemsstaternas och Montenegros sociala trygghetssystem. En rad andra avtal med tredjeländer innehåller liknande bestämmelser om samordning av de sociala trygghetssystemen. I alla avtalen föreskrivs att ett beslut ska fattas av det organ som inrättats genom dessa avtal för att principerna om samordning ska få verkan.

Syftet med artiklarna om social trygghet i dessa avtal är att ge arbetstagare från associerade länder rätt till vissa socialförsäkringsförmåner enligt den eller de medlemsstaters lagstiftning som de omfattas eller har omfattats av. Bestämmelsen är ömsesidig och gäller även medborgare i EU-medlemsstaterna som arbetar i det associerade landet.

Eftersom bestämmelserna i förslagen i det föreliggande paketet med förslag för de fyra länderna (Albanien, Montenegro, San Marino och Turkiet) är nästan identiska – och även i det närmaste identiska med det första paketet med sex beslut avseende Algeriet, Marocko, Tunisien, Kroatien, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien och Israel som antogs av rådet i oktober 2010 – kommer detta att underlätta tillämpningen av bestämmelserna för medlemsstaternas socialförsäkringsinstitutioner. Förslagen kan få vissa budgetkonsekvenser för de nationella socialförsäkringsinstitutionerna, eftersom de t.ex. måste utge de förmåner som avses i artikel 51 i avtalet med Montenegro. Den artikeln avser dock enbart personer som gör eller har gjort betalningar till det sociala trygghetssystemet i det berörda landet enligt nationell lagstiftning. I detta skede kan det emellertid vara svårt att göra en exakt bedömning av förslagens konsekvenser för de nationella sociala trygghetssystemen.

3. FÖRSLAGETS RÄTTSLIGA ASPEKTER

Sammanfattning av den föreslagna åtgärden

Detta förslag består av ett rådsbeslut om den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i det stabiliserings- och associeringsråd som inrättats genom avtalet med Montenegro samt, i bilagan, ett utkast till beslut av stabiliserings- och associeringsrådet som rör social trygghet.

Det föreslagna beslutet av stabiliserings- och associeringsrådet uppfyller kravet på ett sådant beslut enligt artikel 51 i avtalet med Montenegro för att säkerställa tillämpningen av principerna för social trygghet enligt den artikeln. Beslutet innehåller därför tillämpningsbestämmelser för de bestämmelser i artikel 51 i avtalet med Montenegro som inte redan omfattas av förordning (EU) nr 1231/2010.

Det föreslagna beslutet av stabiliserings- och associeringsrådet innebär också att bestämmelserna om export av förmåner och beviljande av familjeförmåner genom principen om ömsesidighet även gäller EU-arbetstagare som är lagligen anställda i Montenegro och deras familjemedlemmar som är lagligen bosatta i Montenegro.

Rättslig grund

Artikel 218.9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt jämförd med artikel 79.2 b i samma fördrag. Danmark kommer följaktligen inte att delta i antagandet av detta beslut. Inte heller Irland och Förenade kungariket kommer att delta i antagandet av beslutet, såvida de inte tillkännager att de önskar delta i antagandet och tillämpningen av beslutet. Det faktum att dessa tre länder inte deltar i rådsbeslutet påverkar inte deras deltagande i beslutet av stabiliserings- och associeringsrådet.

Subsidiaritetsprincipen

Avtalet med Montenegro innehåller de principer för samordning av de sociala trygghetssystemen som måste tillämpas på samma sätt av alla medlemsstater. Tillämpningen av principerna bör därför omfattas av enhetliga villkor, som bättre kan uppnås på unionsnivå.

Proportionalitetsprincipen

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen av följande skäl:

Medlemsstaterna är ensamma behöriga när det gäller att utforma, organisera och finansiera sina nationella sociala trygghetssystem.

Förslaget organiserar bara till viss del samordningen av de sociala trygghetssystemen i medlemsstaterna och Montenegro för medborgarna i dessa länder. Förslaget påverkar heller inte rättigheterna och skyldigheterna enligt bilaterala konventioner om social trygghet som slutits mellan enskilda medlemsstater och Montenegro, när bestämmelserna i sådana konventioner innebär mer gynnsam behandling av de berörda personerna.

Förslaget innebär en minimal finansiell och administrativ belastning för de nationella myndigheterna, eftersom det ingår i en serie förslag som ska säkerställa en enhetlig tillämpning av bestämmelserna om social trygghet i associeringsavtalen med tredjeländer.

Val av regleringsform

Föreslagen regleringsform: Rådets beslut (åtföljt av ett utkast till beslut av stabiliserings- och associeringsrådet).

Övriga regleringsformer skulle vara olämpliga av följande skäl:

Det finns inget alternativ till den föreslagna åtgärden. Enligt artikel 51 i avtalet krävs ett beslut av stabiliserings- och associeringsrådet. Enligt artikel 218.9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska rådet fatta beslut för att bestämma vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i ett organ som inrättats genom ett avtal, om detta organ ska fatta beslut med rättslig verkan.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte Europeiska unionens budget.

5. ÖVRIGT

Förenklingar

Förslaget kommer att leda till att de administrativa förfarandena förenklas både för nationella myndigheter och privata aktörer.

Bestämmelserna i förslaget om samordning av de sociala trygghetssystemen för montenegrinska medborgare är nästan identiska med bestämmelserna för medborgare i andra associerade länder. Detta kommer att leda till förenklade förfaranden och minskad administrativ belastning för de nationella socialförsäkringsinstitutionerna.

De personer som omfattas av förslaget ställs inte inför olika nationella bestämmelser för de principer för social trygghet som föreskrivs i artikel 51 i avtalet med Montenegro, utan kan istället förlita sig på att enhetliga bestämmelser tillämpas inom gemenskapen.

Närmare redogörelse för förslaget

A. Rådets beslut om den ståndpunkt som på Europeiska unionens vägnar ska intas i det stabiliserings- och associeringsråd som inrättats genom stabiliserings- och associeringsavtalet med Montenegro vad gäller bestämmelserna om samordning av de sociala trygghetssystemen

Artikel 1

I artikel 1 föreskrivs antagandet av EU:s ståndpunkt i stabiliserings- och associeringsrådet EU-Montenegro.

B. Bilaga med utkast till beslut av stabiliserings- och associeringsrådet om bestämmelser om samordning av de sociala trygghetssystemen enligt stabiliserings- och associeringsavtalet

Del I: Allmänna bestämmelser

Artikel 1

I denna artikel definieras termerna *avtalet*, *förordningen*, *tillämpningsförordningen*, *medlemsstat*, *arbetstagare*, *familjemedlem*, *lagstiftning*, *förmåner* och *förmåner som får exporteras* vid tillämpningen av medlemsstaternas lagstiftning och montenegrinsk lagstiftning. En hänvisning görs också till förordningen och tillämpningsförordningen när det gäller andra termer som används i det åtföljande beslutet.

Artikel 2

I denna artikel anges den personkrets som det åtföljande beslutet ska tillämpas på enligt artikel 51 i avtalet med Montenegro.

Artikel 3

I denna artikel föreskrivs icke-diskriminerande behandling av alla personer som omfattas av avtalet när det gäller alla socialförsäkringsförmåner som det omfattar.

Del II

Förhållandet mellan medlemsstaterna och Montenegro

I denna del av det åtföljande utkastet till beslut behandlas principerna i artikel 51.1 b i avtalet med Montenegro och klausulen om ömsesidighet för EU-medborgare och deras familjemedlemmar enligt artikel 51.2.

Artikel 4

I denna artikel behandlas principen om export av kontantförmåner enligt artikel 51.1 b i avtalet med Montenegro. Där fastställs att denna princip bara gäller förmånerna i artikel 1.1 i i det åtföljande beslutet som anger de förmåner som avses i detta stycke.

Del III

Diverse bestämmelser

Artikel 5

Denna artikel innehåller allmänna bestämmelser om samarbete mellan medlemsstaterna och deras institutioner, å ena sidan, och Montenegro och dess institutioner, å den andra, samt mellan de försäkrade och de berörda institutionerna. Bestämmelserna liknar de bestämmelser som föreskrivs i artikel 76.3, 76.4 första och tredje styckena och 76.5 i förordning (EG) nr 883/2004.

Artikel 6

I denna artikel fastställs förfaranden för administrativa kontroller och läkarundersökningar liknande dem som anges i artikel 87 i förordning (EG) nr 987/2009. Dessutom föreskrivs möjligheten att anta andra tillämpningsbestämmelser på området.

Artikel 7

Denna artikel hänvisar till möjligheten att utnyttja de tvistlösningsförfaranden som fastställs i avtalet.

Artikel 8

Denna artikel hänvisar till bilaga II till det åtföljande beslutet, som liknar bilaga XI till förordning (EG) nr 883/2004. Bilagan krävs för att fastställa de särskilda bestämmelser som behövs för tillämpningen av montenegrinsk lagstiftning med avseende på det åtföljande beslutet.

Artikel 9

Genom denna artikel kan administrativa förfaranden från tidigare avtal mellan medlemsstaterna och Montenegro under vissa förutsättningar fortsätta att tillämpas.

Artikel 10

I denna artikel föreskrivs möjligheten att sluta kompletterande administrativa överenskommelser.

Artikel 11

Övergångsbestämmelserna i denna artikel liknar de övergångsbestämmelser som föreskrivs i artikel 87.1, 87.3, 87.4, 87.6 och 87.7 i förordning (EG) nr 883/2004.

Artikel 12

I denna artikel förtydligas den rättsliga status som bilagorna till det åtföljande beslutet har och tillämpliga ändringsförfaranden för dessa.

Artikel 13

I denna artikel fastställs dagen för det åtföljande beslutets ikraftträdande.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som på Europeiska unionens vägnar ska intas i det stabiliserings- och associeringsråd som inrättats genom stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Montenegro, å andra sidan, vad gäller bestämmelserna om samordning av de sociala trygghetssystemen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 79.2 b, jämförd med artikel 218.9,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) I artikel 51 i stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Montenegro, å andra sidan⁶ (nedan kallat *avtalet*) fastställs att stabiliserings- och associeringsrådet ska fatta beslut för att införa bestämmelser i syfte att genomföra principerna enligt den artikeln.
- (2) I enlighet med artikel 3 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, [har] [Irland][och][Förenade kungariket] genom en skrivelse [skrivelser] av den [...] meddelat att [det][de] önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta beslut.
- (3) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar [Irland][Förenade kungariket] inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på [Irland][Förenade kungariket].
- (4) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

⁶ EUT L 108, 29.4.2010, s. 1.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den ståndpunkt som på Europeiska unionens vägnar ska intas i det stabiliserings- och associeringsråd som inrättats genom stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Montenegro, å andra sidan, om tillämpningen av artikel 51 i avtalet, ska grundas på det utkast till beslut av stabiliserings- och associeringsrådet som åtföljer det här beslutet.

Mindre ändringar av utkastet till beslut får godkännas av företrädare för unionen i stabiliserings- och associeringsrådet utan något nytt beslut av rådet.

Artikel 2

Stabiliserings- och associeringsrådets beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 3

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*

BILAGA

Utkast till

BESLUT nr .../... AV STABILISERINGS- OCH ASSOCIERINGSRÅDET EU-MONTENEGRO

av den ...

vad gäller bestämmelserna om samordning av de sociala trygghetssystemen i stabiliserings- och associeringsavtalet

STABILISERINGS- OCH ASSOCIERINGSRÅDET HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Montenegro, å andra sidan⁷, särskilt artikel 51, och

av följande skäl:

- (1) I artikel 51 i stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Montenegro, å andra sidan (nedan kallat *avtalet*) föreskrivs samordning av medlemsstaternas och Montenegros sociala trygghetssystem och principer för en sådan samordning.
- (2) Enligt artikel 51 i avtalet ska stabiliserings- och associeringsrådet anta ett beslut om tillämpningen av de principer som anges i den artikeln.
- (3) När det gäller tillämpningen av principen om icke-diskriminering bör detta beslut inte ge några ytterligare rättigheter som uppstår genom vissa omständigheter eller händelser som äger rum inom den andra avtalsslutande partens territorium, när sådana omständigheter eller händelser inte beaktas enligt den första avtalsslutande partens lagstiftning, utöver rätten till export av vissa förmåner.
- (4) Vid tillämpningen av detta beslut gäller att montenegrinska arbetstagare bör ha rätt till familjeförmåner om deras familjemedlemmar är lagligen bosatta tillsammans med dem i den medlemsstat där arbetstagarna är anställda. Detta beslut bör inte ge arbetstagarna någon rätt till familjeförmåner för familjemedlemmar som är bosatta i en annan stat, t.ex. Montenegro.
- (5) Genom rådets förordning (EU) nr 1231/2010⁸ har bestämmelserna i förordning (EG) nr 883/2004 och förordning (EG) nr 987/2009 redan utvidgats till att gälla de medborgare i tredjeländer som enbart på grund av sitt medborgarskap inte redan omfattas av dessa bestämmelser. Av förordning (EU) nr 1231/2010 följer redan att principen om sammanläggning av försäkringsperioder som fullgjorts av

⁷ EUT L 108, 29.4.2010, s. 1.

⁸ EUT L 344, 29.12.2010, s. 1.

montenegrinska arbetstagare i olika medlemsstater ska tillämpas beträffande rätten till vissa förmåner enligt artikel 51.1 a i avtalet med Montenegro.

- (6) Det kan vara nödvändigt att fastställa särskilda bestämmelser med hänsyn till särdragen i Montenegros lagstiftning för att underlätta tillämpningen av samordningsbestämmelserna.
- (7) För att säkerställa en smidig samordning av medlemsstaternas och Montenegros sociala trygghetssystem är det nödvändigt att fastställa särskilda bestämmelser för samarbetet mellan medlemsstaterna och Montenegro respektive mellan den berörda personen och institutionen i den behöriga staten.
- (8) Övergångsbestämmelser bör antas för att skydda de personer som omfattas av detta beslut och för att undvika att de går miste om rättigheter på grund av att beslutet träder i kraft.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

DEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Definitioner

1. I detta beslut avses med
 - a) *avtalet*: stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Montenegro, å andra sidan,
 - b) *förordningen*: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen⁹, som den tillämpas i Europeiska unionens medlemsstater,
 - c) *tillämpningsförordningen*: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen¹⁰,
 - d) *medlemsstat*: en medlemsstat i Europeiska unionen,
 - e) *arbetstagare*:

⁹ EUT L 166, 30.4.2004, s. 1.

¹⁰ EUT L 284, 30.10.2009, s. 1.

- i) vid tillämpningen av en medlemsstats lagstiftning, en person som arbetar som anställd enligt artikel 1 a i förordningen,
 - ii) vid tillämpningen av Montenegros lagstiftning, en person som arbetar som anställd enligt den lagstiftningen,
- f) *familjemedlem:*
 - i) vid tillämpningen av medlemsstaternas lagstiftning, en familjemedlem enligt artikel 1 i i förordningen,
 - ii) vid tillämpningen av Montenegros lagstiftning, en familjemedlem enligt den lagstiftningen,
- g) *lagstiftning:*
 - i) när det gäller medlemsstaterna, lagstiftning enligt artikel 1.1 i förordningen, som den tillämpas på de förmåner som omfattas av detta beslut,
 - ii) när det gäller Montenegro, gällande tillämplig lagstiftning i Montenegro, med avseende på de förmåner som omfattas av detta beslut,
- h) *förmåner:*
 - ålderspension,
 - efterlevandepension,
 - pension vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar,
 - pension vid invaliditet på grund av olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar,
 - familjeförmåner,
- i) *förmåner som får exporteras:*
 - i) när det gäller medlemsstaterna,
 - ålderspension,
 - efterlevandepension,
 - pension vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar,
 - pension vid invaliditet på grund av olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar,

enligt förordningen, med undantag för de särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner som förtecknas i bilaga X till förordningen,

 - ii) när det gäller Montenegro, motsvarande förmåner enligt Montenegros lagstiftning, med undantag för särskilda de icke avgiftsfinansierade kontantförmåner som anges i bilaga I till detta beslut.

2. Övriga termer som används i detta beslut ska ha den betydelse som de ges,
- a) när det gäller medlemsstaterna, i förordningen och i tillämpningsförordningen,
 - b) när det gäller Montenegro, i gällande tillämplig lagstiftning i Montenegro.

Artikel 2

Personkrets

Detta beslut ska tillämpas på följande personer:

- a) Arbetstagare som är montenegrinska medborgare och som är eller har varit lagligen anställda inom en medlemsstats territorium och som omfattas eller har omfattats av en eller flera medlemsstaters lagstiftning, samt deras efterlevande.
- b) Familjemedlemmar till de arbetstagare som avses i led a, förutsatt att dessa familjemedlemmar är eller har varit lagligen bosatta tillsammans med den berörda arbetstagaren medan arbetstagaren är anställd i en medlemsstat.
- c) Arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat och som är eller har varit lagligen anställda inom Montenegros territorium och som omfattas eller har omfattats av montenegrinsk lagstiftning, samt deras efterlevande.
- d) Familjemedlemmar till de arbetstagare som avses i led c, förutsatt att dessa familjemedlemmar är eller har varit lagligen bosatta tillsammans med den berörda arbetstagaren medan arbetstagaren är anställd i Montenegro.

Artikel 3

Likabehandling

1. Arbetstagare som är montenegrinska medborgare och som är lagligen anställda i en medlemsstat, samt deras familjemedlemmar som är lagligen bosatta tillsammans med dem, får i fråga om förmåner enligt artikel 1.1 h inte diskrimineras på grund av medborgarskap i förhållande till medborgare i den medlemsstat där de är anställda.
2. Arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat och som är lagligen anställda i Montenegro, samt deras familjemedlemmar som är lagligen bosatta tillsammans med dem, får i fråga om förmåner enligt artikel 1.1 h inte diskrimineras på grund av medborgarskap i förhållande till montenegrinska medborgare.

Del II

FÖRHÅLLANDET MELLAN MEDLEMSSTATERNA OCH MONTENEGRO

Artikel 4

Undantag från krav på bosättning

1. Förmåner som får exporteras enligt artikel 1.1 i och som personer har rätt till enligt artikel 2 a och c får inte minskas, ändras, innehållas, dras in eller konfiskeras på grund av att förmånstagaren
 - i) i fråga om förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning är bosatt inom Montenegros territorium, eller
 - ii) i fråga om förmåner enligt lagstiftningen i Montenegro är bosatt inom en medlemsstats territorium.
2. Familjemedlemmar till en arbetstagare enligt artikel 2 b har rätt till förmåner som får exporteras enligt artikel 1.1 i i på samma sätt som familjemedlemmar till en arbetstagare som är medborgare i den berörda medlemsstaten, om dessa familjemedlemmar är bosatta inom Montenegros territorium.
3. Familjemedlemmar till en arbetstagare enligt artikel 2 d har rätt till förmåner som får exporteras enligt artikel 1.1 i ii på samma sätt som familjemedlemmar till en arbetstagare som är montenegrinska medborgare om dessa familjemedlemmar är bosatta inom en medlemsstats territorium.

DEL III

DIVERSE BESTÄMMELSER

Artikel 5

Samarbete

1. Medlemsstaterna och Montenegro ska ge varandra fullständig information om sådana ändringar av deras lagstiftning som kan påverka tillämpningen av detta beslut.
2. Vid tillämpningen av detta beslut ska myndigheterna och institutionerna i medlemsstaterna och i Montenegro bistå varandra och handla som om de tillämpade sin egen lagstiftning. Den administrativa hjälp som dessa myndigheter och institutioner tillhandahåller ska som regel vara kostnadsfri. Medlemsstaternas och Montenegros behöriga myndigheter får dock komma överens om att vissa kostnader ska ersättas.

3. Medlemsstaternas och Montenegros myndigheter och institutioner får vid tillämpningen av detta beslut ta direkt kontakt med varandra och med berörda personer eller deras företrädare.
4. De institutioner och personer som omfattas av detta beslut ska vara skyldiga att informera och samarbeta med varandra för att säkerställa en korrekt tillämpning av detta beslut.
5. De berörda personerna måste så snart som möjligt informera institutionerna i den behöriga medlemsstaten eller Montenegro, om det landet är behörig stat, och institutionerna i bosättningsmedlemsstaten eller Montenegro, om det landet är bosättningsland, om alla ändrade personliga förhållanden eller familjeförhållanden som påverkar deras rätt till förmåner enligt detta beslut.
6. Om den informationsskyldighet som avses i punkt 5 inte iakttas får proportionella åtgärder vidtas enligt nationell lagstiftning. Dessa åtgärder ska dock motsvara de som vidtas i liknande situationer enligt den nationella lagstiftningen och får inte göra det praktiskt omöjligt eller alltför svårt att utöva de rättigheter som de berörda personerna ges genom detta beslut.
7. Medlemsstaterna och Montenegro får föreskriva nationella bestämmelser som fastställer villkor för kontrollen av rätten till förmåner för att ta hänsyn till det faktum att förmånstagarna vistas eller är bosatta utanför den stats territorium där gäldenärsinstitutionen ligger. Sådana bestämmelser ska vara proportionella, får inte diskriminera på grundval av medborgarskap och ska följa principerna i detta beslut. Sådana bestämmelser ska anmälas till stabiliserings- och associeringsrådet.

Artikel 6

Administrativa kontroller och läkarundersökningar

1. Denna artikel ska tillämpas på de personer som avses i artikel 2 som uppbär förmåner som får exporteras enligt artikel 1.1 i samt på de institutioner som ansvarar för tillämpningen av detta beslut.
2. Om den som uppbär eller ansöker om förmåner, eller en medlem av dennes familj, vistas eller är bosatt inom en medlemsstats territorium, om gäldenärsinstitutionen ligger i Montenegro, eller i Montenegro om gäldenärsinstitutionen ligger i en medlemsstat, ska läkarundersökningen på denna institutions begäran utföras av institutionen på förmånstagarens vistelse- eller bosättningsort i enlighet med de förfaranden som fastställs i den lagstiftning som den institutionen tillämpar.

Gäldenärsinstitutionen ska underrätta institutionen på vistelse- eller bosättningsorten om särskilda krav som, i förekommande fall, ska uppfyllas och om vad läkarundersökningen ska omfatta.

Institutionen på vistelse- eller bosättningsorten ska lämna en rapport till den gäldenärsinstitution som har begärt läkarundersökningen.

Gäldenärsinstitutionen ska förbehålla sig rätten att låta förmånstagaren undersökas av en läkare som den väljer, antingen inom det territorium där den som uppbar eller ansöker om förmåner vistas eller är bosatt eller i det land där gäldenärsinstitutionen ligger. Förmånstagaren kan emellertid uppmanas att återvända till den stat där gäldenärsinstitutionen finns endast om han eller hon kan företa resan utan att det påverkar hans eller hennes hälsa negativt och gäldenärsinstitutionen står för utgifterna för resa och logi.

3. Om den som uppbar eller ansöker om förmåner, eller en medlem av dennes familj, vistas eller är bosatt inom en medlemsstats territorium, om gäldenärsinstitutionen ligger i Montenegro, eller i Montenegro om gäldenärsinstitutionen ligger i en medlemsstat, ska den administrativa kontrollen på denna institutions begäran utföras av institutionen på förmånstagarens vistelse- eller bosättningsort.

Institutionen på vistelse- eller bosättningsorten ska lämna en rapport till den gäldenärsinstitution som har begärt den administrativa kontrollen.

Gäldenärsinstitutionen ska förbehålla sig rätten att låta förmånstagarens situation undersökas av en sakkunnig som den väljer. Förmånstagaren kan emellertid uppmanas att återvända till den stat där gäldenärsinstitutionen finns endast om han eller hon kan företa resan utan att det påverkar hans eller hennes hälsa negativt och gäldenärsinstitutionen står för utgifterna för resa och logi.

4. En eller flera medlemsstater och Montenegro får komma överens om andra administrativa bestämmelser efter att ha informerat stabiliserings- och associeringsrådet om detta.
5. Som ett undantag från principen om kostnadsfri ömsesidig administrativ hjälp enligt artikel 5.2 i detta beslut ska den faktiska kostnaden för de kontroller som avses i punkterna 2 och 3 i den här artikeln återbetalas till den institution som uppmanats att utföra dem, av den gäldenärsinstitution som begärt kontrollerna.

Artikel 7

Tillämpning av artikel 129 i avtalet

Artikel 129 i avtalet ska gälla om en av parterna anser att den andra parten inte har fullgjort sina skyldigheter enligt artiklarna 5 och 6.

Artikel 8

Särskilda bestämmelser för tillämpning av Montenegros lagstiftning

Stabiliserings- och associeringsrådet får vid behov fastställa särskilda bestämmelser för tillämpningen av Montenegros lagstiftning i bilaga II.

Artikel 9

Administrativa förfaranden enligt gällande bilaterala avtal

Administrativa förfaranden enligt gällande bilaterala avtal mellan en medlemsstat och Montenegro får fortsätta att tillämpas under förutsättning att sådana förfaranden inte negativt påverkar de berörda personernas rättigheter eller skyldigheter enligt detta beslut.

Artikel 10

Överenskommelser som kompletterar förfarandena för tillämpningen av detta beslut

En eller flera medlemsstater och Montenegro får ingå överenskommelser för att komplettera de administrativa förfarandena för tillämpningen av detta beslut, särskilt för att hindra och bekämpa bedrägerier och felaktigheter.

DEL IV

ÖVERGÅNGS- OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 11

Övergångsbestämmelser

1. Inga rättigheter ska förvärfas enligt detta beslut för perioden innan beslutet träder i kraft.
2. Med förbehåll för punkt 1 ska en rättighet förvärfas enligt detta beslut även om den hänför sig till en omständighet som uppkom före dagen för dess ikraftträdande.
3. Varje förmån som inte har beviljats eller som har innehållits på grund av en persons medborgarskap eller bosättningsort ska på den berörda personens begäran utges eller åter utges från och med den dag då detta beslut träder i kraft, under förutsättning att de rättigheter för vilka förmåner tidigare utgetts inte har medfört utbetalning av ett engångsbelopp.
4. Om en begäran som avses i punkt 3 lämnas in inom två år från den dag då detta beslut trädde i kraft, ska de rättigheter som har förvärfats enligt detta beslut ha verkan från den dag då detta beslut trädde i kraft, och lagstiftningen i en medlemsstat eller i Montenegro om förverkande eller preskription av rätten till förmåner får inte åberopas mot personen i fråga.
5. Om en begäran som avses i punkt 3 lämnas in efter utgången av tvåårsperioden efter detta besluts ikraftträdande, ska de rättigheter som inte har förverkats eller preskriberats ha verkan från den dag då begäran lämnades in, om inte förmånligare bestämmelser gäller enligt en medlemsstats eller Montenegros lagstiftning.

Artikel 12

Bilagor till detta beslut

1. Bilagorna till detta beslut utgör en integrerad del av beslutet.
2. Bilagorna får på Montenegros eller Europeiska unionens begäran ändras genom ett beslut av stabiliserings- och associeringsrådet.

Artikel 13

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel

På stabiliserings- och associeringsrådets vägnar

Ordförande

BILAGA I

**FÖRTECKNING ÖVER MONTENEGRINSKA SÄRSKILDA ICKE
AVGIFTSFINANSIERADE KONTANTFÖRMÅNER**

BILAGA II

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM TILLÄMPNINGEN AV MONTENEGROS LAGSTIFTNING